

Strategia Rozwoju Wydziału Nauk Społecznych na lata 2026-2029

projekt do konsultacji ze Wspólnotą Uczelni

Misja Wydziału

Główny cel misji Wydziału Nauk Społecznych wiąże się ze słowami Prezydenta Francji Emmanuela Macrona, które padły podczas przemówienia wygłoszonego na paryskiej Sorbonie 26 września 2017 roku:

„Uważam, że powinniśmy stworzyć Europejskie Uniwersytety – sieć uczelni w całej Europie z kierunkami studiów, w ramach których wszyscy studenci będą studiować za granicą i uczestniczyć w zajęciach w co najmniej dwóch językach. Europejskie Uniwersytety będą również motorami innowacji i dążenia do doskonałości w szkolnictwie.”

Pierwsze kroki na rzecz włączenia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach do elitarnego grona uczelni europejskich, które w najbliższej przyszłości bez wątpienia staną się najbardziej prestiżowymi podmiotami na mapie europejskiego szkolnictwa wyższego, już zostały wykonane. Działania instytucjonalne, podjęte na szczeblu centralnym Uczelni, pozwoliły na lepsze poznanie uczelni partnerskich konsorcjum oraz na wdrożenie pierwszych, innowacyjnych formatów współpracy. Bez wątpienia kolejnym krokiem na rzecz jej utrwalenia oraz dalszego budowania silnej pozycji UŚ jako uczelni badawczej o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu powinna być większa skala działań podejmowanych w ramach współpracy międzynarodowej (w tym przede wszystkim w ramach konsorcjum T4EU) na poziomie wydziałów. W wybranych aspektach kontynuując, lecz także rozszerzając realizację strategii Wydziału Nauk Społecznych, przyjętą na lata 2022-2024, proponowane działania powinny dotyczyć sześciu kluczowych obszarów: badań naukowych, osób studiujących i kształcenia, kadry, wpływu społecznego, współpracy z otoczeniem międzynarodowym oraz infrastruktury.

Obszar strategiczny I: Badania naukowe

Zmiana struktury wewnętrznej Wydziału, związana z likwidacją sztywnego podziału na zakłady i stworzenie możliwości prowadzenia indywidualnej lub zespołowej pracy badawczej zdecydowanie ułatwiła kreatywne tworzenie nowych grup i zachęciła do poszukiwania ciekawych oraz ważnych problemów, wartych rozwiązania. Tworzone w ten sposób zespoły, świadome możliwości pozyskiwania zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych środków na prowadzenie badań, chętnie wchodzi także we współpracę z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze Uniwersytetu.

Ponadto przystąpienie do sojuszu Transform4Europe stworzyło nowe możliwości w nawiązywaniu współpracy akademickiej i poszukiwaniu nowych partnerów naukowych. Szczególną rolę w tym zakresie powinno odgrywać nowo utworzone biuro projektowe T4EU Joint Grants Office oraz narzędzie do sieciowania badaczek i badaczy: T4EU Partnering Tool. Wymienione możliwości niewątpliwie służą budowaniu mostów łączących przedstawicieli różnych dyscyplin, zarówno w skali wydziału, jak i w szerszych relacjach krajowych i międzynarodowych.

Dlatego w obszarze badań naukowych realizowane będą następujące działania:

I.1. WNS w sieci badań naukowych.

W obszarze nauk społecznych wciąż możliwe jest efektywne uprawianie nauki w sposób indywidualny, jednak praca w zespole badawczym dostarcza wielu możliwości związanych zarówno z poszerzaniem perspektyw teoretyczno-interpretacyjnych, jak i generowaniem nowych problemów badawczych, pozyskiwaniem środków na finansowanie badań oraz umiędzynarodowieniem zasięgu wpływu na kształt naukowych dyscyplin. Zadanie ma na celu rozwinięcie na WNS UŚ środowiska sprzyjającego podejmowaniu przez badaczy prac zespołowych o zasięgu międzydyscyplinowym, międzygeneracyjnym i międzyuczelnianym.

Na WNS organizowane będą spotkania sieciujące badaczki i badaczy prowadzących swoją aktywność w ramach Wydziału. Szczególne znaczenie będą miały przy tym spotkania sieciujące młode naukowczynie i młodych naukowców z partnerami bardziej doświadczonymi w prowadzeniu badań. W ramach zadania zaplanowane zostaną spotkania wewnątrz Wydziału, a także spotkania z badaczami z Polski oraz ośrodków zagranicznych. Szczególne znaczenie będzie miało przy tym sieciowanie badaczek i badaczy z naukowcami reprezentującymi

ośrodki skupione w konsorcjum Transform4Europe. Celem spotkań będzie włączenie badaczek i badaczy pochodzących z WNS w większe i międzynarodowe zespoły badawcze.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Organizacja jednego spotkania sieciującego naukowczynie i naukowców z WNS w każdym semestrze roku akademickiego, mającego na celu opracowanie koncepcji badań, a następnie wniosków grantowych z partnerami T4EU (według harmonogramu opracowanego na dany rok).
- Organizacja jednego spotkania sieciującego młode badaczki i badaczy z osobami mającymi większe doświadczenie w prowadzeniu badań w każdym kwartale roku akademickiego (według harmonogramu opracowanego na dany rok), mającego na celu opracowanie wspólnych planów publikacyjnych lub grantowych.
- Osiągnięcie w każdej dyscyplinie, w okresie realizacji strategii, odsetka co najmniej 50% liczby pracowników realizujących zespołową działalność badawczą spośród wszystkich pracowników realizujących działalność badawczą w tejże dyscyplinie.

I.2. Wsparcie finansowe badań i współpracy interdyscyplinarnej.

Efektywne uprawianie nauki oraz upowszechnianie wyników prowadzonych badań wymagają zasobów finansowych wykraczających poza możliwości standardowego budżetu budowanego na środkach pochodzących z subwencji na działalność badawczą. Celem zadania jest zwiększenie aktywności i efektywności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, dostępnych zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Zadanie ma na celu również stymulowanie powstawania interdyscyplinarnych zespołów badawczych, których działalność mogłaby być dofinansowywana z Rezerwy Dziekana WNS.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Organizowanie międzydyscyplinowych spotkań brainstormingowych z częstotliwością kwartalną, ukierunkowanych na formowanie się zespołów badaczy składających wnioski projektowe w ramach aktualnie ogłaszanych konkursów.
- Osiągnięcie, w okresie realizacji strategii, poziomu co najmniej 50% liczby pracowników każdego instytutu, którzy złożyli wnioski w dowolnym zewnętrznym konkursie grantowym, w stosunku do całkowitej liczby pracowników danego instytutu.
- Złożenie, w okresie realizacji strategii, w obrębie każdego instytutu co najmniej jednego wniosku w zewnętrznym konkursie grantowym o zasięgu międzynarodowym.

- Osiągnięcie poziomu co najmniej 50% liczby pracowników poszczególnych instytutów, którzy po wcześniejszej realizacji grantu zewnętrznego po raz kolejny złożyli wnioski w dowolnym zewnętrznym konkursie grantowym, w stosunku do całkowitej liczby pracowników danego instytutu, którzy uzyskali finansowanie w zewnętrznym konkursie grantowym w czasie poprzedzającym okres realizowania strategii.
- Osiągnięcie poziomu co najmniej 50% liczby doktorantów związanych z dyscyplinami realizowanymi w poszczególnych instytutach, którzy pracują w finansowanych zewnętrze projektach (jako liderzy lub członkowie zespołu), w stosunku do całkowitej liczby doktorantów związanych z tymi dyscyplinami.
- Złożenie, w okresie realizacji strategii, co najmniej jednego wniosku w zewnętrznym konkursie grantowym przez wszystkie osoby zatrudniane na stanowiskach badawczo-dydaktycznych lub badawczych w latach 2026-2028 z uwzględnieniem osób, których umowy o pracę zostaną w tym czasie przedłużone.
- Zapewnienie, aby każdy z instytutów WNS posiadał w swoich zasobach kadrowych pracowników badawczo-dydaktycznych lub badawczych należących w okresie realizacji strategii do co najmniej trzech interdyscyplinarnych zespołów badawczych.

I.3. Wysoka jakość i widzialność prac naukowych.

Choć współcześni badacze mają szerokie możliwości w zakresie publikowania wyników swoich prac, duże wyzwanie stanowi przekładanie się potencjału prowadzonych prac na ich widoczność w ramach dyscyplin oraz stanowienie ważnego głosu w dzisiejszych środowiskach naukowych. Liczba corocznie publikowanych prac jest ogromna, co stanowi wyzwanie z punktu widzenia zauważalności oraz cytowania poszczególnych publikacji.

Podjęmowane działanie ma na celu ukierunkowanie działań publikacyjnych na kanały zwiększające szansę zwiększenia środowiskowej widzialności prowadzonych działań badawczych, również na arenie międzynarodowej.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Osiągnięcie, w okresie realizacji strategii, poziomu co najmniej 50% prac zaliczanych do slotów publikacyjnych przekraczających przyjęty w danej dyscyplinie punkt odcięcia, w stosunku do wszystkich prac zaliczanych do slotów publikacyjnych.
- Osiągnięcie, w okresie realizacji strategii, poziomu co najmniej 50% prac zaliczanych do slotów publikacyjnych w czasopiśmie mających wskaźnik Impact Factor,

w stosunku do wszystkich prac zaliczanych do slotów publikacyjnych w każdej dyscyplinie.

- Osiągnięcie, w okresie realizacji strategii, poziomu co najmniej 20% publikacji pracowników badawczych lub badawczo-dydaktycznych każdej dyscypliny przygotowanych we współautorstwie ze studentami lub absolwentami studiów realizowanych na WNS, w stosunku do wszystkich publikacji powstających w danej dyscyplinie.

I.4. Upowszechnianie wiedzy o możliwościach jakie stwarza narzędzie sieciujące T4ERI Partnering Tool oraz biuro projektów T4EU Joint Grants Office.

Efektywne tworzenie międzynarodowych zespołów badawczych oraz pozyskiwanie zewnętrznych środków na prowadzenie działalności badawczej wymaga wsparcia odpowiednich struktur i narzędzi. Do najważniejszych z nich należą wypracowane w konsorcjum sojuszu Transform4Europe: T4EU Joint Grants Office i T4EU Partnering Tool. Dlatego do celów strategicznych Wydziału będzie należało upowszechnienie wiedzy o oferowanych przez nie możliwościach wśród badaczek i badaczy zatrudnionych w jednostce.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Założenie przez wszystkich pracowników badawczych oraz badawczo-dydaktycznych WNS indywidualnych kont na platformach T4EU Partnering Tool, Google Scholar i Research Gate.
- Osiągnięcie, w okresie realizacji strategii, poziomu co najmniej 20% liczby pracowników poszczególnych instytutów, którzy złożyli wnioski w dowolnym konkursie wskazanym przez Joint Grants Office w stosunku do całkowitej liczby pracowników danego instytutu.

Obszar strategiczny II: Osoby studiujące i kształcenie

Słowa Prezydenta Francji Emmanuela Macrona z 2017 roku w pierwszej kolejności odwołują się do studentów i konieczności zmiany sposobu ich kształcenia. To bowiem od najmłodszego pokolenia wstępującego w mury Akademii zależeć będzie jej przyszłość, przyszłość poszczególnych państw oraz Unii Europejskiej jako całości. Jedno z założeń wizjonerskiego przemówienia zakładało, że nowoczesne kształcenie musi uwzględniać konieczność tworzenia kierunków studiów, odpowiadających na wyzwania otaczającego nas świata, w ramach których studenci będą studiować za granicą i uczestniczyć w zajęciach w co najmniej dwóch językach. Ogromnym sukcesem dydaktycznym Wydziału Nauk Społecznych jest uruchomienie programu *Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji*, na studiach I i II stopnia. Jako jedyny kierunek na Wydziale Nauk Społecznych oferuje on pełną ścieżkę wykładową w języku angielskim, z elementami kształcenia w dwóch innych językach obcych: francuskim i hiszpańskim. Ponadto na studiach drugiego stopnia, w ramach programu *International Studies in Political Science and Diplomacy*, wybrani studenci będą mogli zrealizować program umożliwiający uzyskanie podwójnego dyplomu: Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie. Wymienione osiągnięcie stwarza zupełnie nowe możliwości w zakresie współpracy międzynarodowej. Na początkowym etapie studiów licencjackich pozwala ono osobom studiującym na udoskonalenie swoich kompetencji językowych w zakresie kształcenia specjalistycznego. Biegłość językowa oznacza swobodne wejście w globalny świat nauki i czerpanie wiedzy z publikacji ogłaszanych w najbardziej prestiżowych czasopismach i wydawnictwach. Program oferowany w języku angielskim oznacza także możliwość zapraszania do współpracy dydaktycznej wybitnych przedstawicieli świata nauki, którzy prezentują osobom studiującym różne perspektywy i podejścia do problemów współczesnego świata. Tak rozumiany proces dydaktyczny staje się bramą do przekształcenia Uniwersytetu Śląskiego w uczelnię badawczą. Od sposobu, w jaki dziś kształcimy osoby studiujące, będzie w przyszłości zależało to, kto i w jaki sposób będzie kontynuował i rozwijał poszczególne linie badawcze.

Znaczącą korzyścią, wynikającą z umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego, jest możliwość swobodnego włączania w uczestnictwo w zajęciach studentów-cudzoziemców. Jest to aspekt szczególnie ważny w kontekście nabywania przez osoby studiujące umiejętności krytycznego myślenia, argumentowania własnego stanowiska, pracy w zespołach międzynarodowych, a także rozumienia różnic międzykulturowych. Zaproszenie do

studiowania w Uniwersytecie Śląskim studentów-cudzoziemców przynosi ogromne korzyści natury czysto akademickiej. Ponadto jest szansą na nawiązanie współpracy pomiędzy studentami, a w niektórych przypadkach także przyszłymi doktorantami. Proces sieciowania i tworzenia międzynarodowych zespołów badawczych powinien rozpoczynać się już na etapie studiów.

Ważnym aspektem związanym z ofertą dydaktyczną Wydziału Nauk Społecznych powinno być także jej znaczące powiązanie z podmiotami działającymi w otoczeniu społeczno-gospodarczym Uczelni. Pozwoli to osobom studiującym z jednej strony na szybsze i łatwiejsze odnalezienie się na rynku pracy. Z drugiej stworzy możliwość przedstawiania przez zaproszone do współpracy podmioty swoich problemów i wyzwań, z którymi się zmagają. Kształcenie w tak skonstruowanym systemie pozwoli na kształtowanie przedsiębiorców wiedzy, dobrze przygotowanych do misji rozwiązywania problemów otaczającej nas rzeczywistości.

Ponadto należy zauważyć, że życie studenckie przynosi znakomite rezultaty nie tylko w związku z realizacją zajęć obowiązkowych. Najciekawsze pomysły rodzą się zwykle podczas zainicjowanych przez osoby studiujące dyskusji, a szczególnie podczas spotkań kół naukowych. Bez tego rodzaju aktywności Wydział Nauk Społecznych nie mógłby się zapewne pochwalić sukcesem drużyny studentek Pedagogiki, które podczas amerykańskich finałów, w swojej kategorii wiekowej, dwukrotnie zdobyły mistrzostwo świata w międzynarodowym konkursie Odyseja Umysłu. Działalność studencka i komfort osób studiujących musi mieć wsparcie we władzach dziekańskich.

Dlatego w obszarze kształcenia i osób studiujących realizowane będą następujące działania:

II.1. Umiejdzynarodowienie oferty kształcenia na WNS.

Rozwój nauk społecznych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wymaga ich szerszego osadzenia w kontekście europejskim. Budowanie przyszłych, międzynarodowych sieci badawczych, a także przygotowywanie młodych przedsiębiorców wiedzy, skutecznie współpracujących z otoczeniem społeczno-gospodarczym wymaga umiejdzynarodowienia programów studiów oraz upowszechnienia różnych form mobilności akademickiej wśród studentów WNS. Opisane działania wiążą się jednak z koniecznością szczególnego wsparcia finansowego planowanych procesów.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Złożenie co najmniej jednej aplikacji w konkursie Erasmus, zmierzającej do utworzenia we współpracy międzynarodowej programu studiów, spełniającego wymagania Joint European Degree Label.

- Złożenie co najmniej jednej aplikacji w konkursie Erasmus Mundus Design Measure.
- Złożenie co najmniej jednej aplikacji w konkursie Erasmus Mundus.
- Złożenie co najmniej jednej aplikacji w konkursie NAWA, wspierającym mobilność międzynarodową.
- Osiągnięcie poziomu co najmniej 20% międzynarodowej mobilności akademickiej studentów.

II.2. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu kształcenia przedsiębiorców wiedzy.

Celem strategicznym Wydziału powinno być wzmocnienie w studentach cech przedsiębiorczych, polegających na umiejętności empatycznego rozumienia otoczenia społeczno-gospodarczego. Osoba studiująca powinna umieć określić jakie są aktualne potrzeby otoczenia i spróbować przewidzieć przyszłość, aby aktywnie wpływać na jego przekształcanie, a także odnaleźć się na coraz bardziej dynamicznym i zmiennym rynku pracy. Dlatego tak ważna w obszarze kształcenia jest intensyfikacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta powinna obejmować m.in. projektowanie programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb i opinii partnerów zewnętrznych, rozwijanie mentoringu, staży, praktyk oraz zajęć prowadzonych przez praktyków.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Prowadzenie co najmniej 10% zajęć dydaktycznych przez ekspertów z otoczenia społeczno-gospodarczego.
- z Realizacja min. 10% prac dyplomowych w formule service-learning.
- Złożenie min. jednego projektu dydaktycznego we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.
- Realizacja formuły dyplomowania w koncepcji “Research Project”.

II.3. Głos i działanie - aktywizacja społeczności studenckiej i doktoranckiej.

Celem zadania jest wzmocnienie pozycji osób studiujących i doktorantów jako pełnoprawnych uczestników wspólnoty akademickiej poprzez stworzenie warunków do realnego wpływu na procesy kształcenia, organizację życia akademickiego i rozwój indywidualny. Zadanie obejmuje wspieranie współdecydowania, rozwój kompetencji miękkich i przywódczych, dostęp do mentoringu, udział w projektach uczelnianych, a także zwiększenie przejrzystości procedur i komunikacji.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Uruchomienie platformy dla osób studiujących i doktorantów do zgłaszania uwag dot. szeroko rozumianego funkcjonowania Wydziału.
- Organizacja spotkań ze społecznością studencką i doktorancką – co najmniej jedno w semestrze.
- Wsparcie mentoringowe podejmowanych inicjatyw studenckich.
- Promowanie udziału w ankietach ewaluacyjnych, by zwiększyć ich zwrotność i reprezentatywność.

II.4. Wydział na miarę potrzeb – poprawa infrastruktury i dostępności.

Celem tego elementu strategii jest konsekwentne podnoszenie jakości środowiska edukacyjnego poprzez działania w obszarach infrastrukturalnych, cyfrowych, organizacyjnych i społecznych. Poprawa warunków studiowania obejmuje dostęp do odpowiednich przestrzeni dydaktycznych, miejsc do pracy własnej, narzędzi technologicznych, wsparcia psychologicznego i finansowego, a także rozwijanie oferty prozdrowotnej i kulturalnej. Strategia zakłada partnerską współpracę z osobami studiującymi przy diagnozowaniu potrzeb i projektowaniu rozwiązań.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Dalsze prace nad ulepszaniem stref studenckich w lokalizacji przy ul. Bankowej oraz ul. Grażyńskiego.
- Konsultacje (co najmniej raz w semestrze) z osobami studiującymi nt. przestrzeni i warunków kształcenia.
- Poprawa dostępności dla studentów ze specjalnymi potrzebami – m.in. zamontowanie kontrastowych nakładek na schody.

II.5. Wybieram WNS – kompleksowe działania promocyjno-adaptacyjne.

Warunkiem utrzymania wysokiej jakości kadry akademickiej WNS oraz elementem regionalnej misji Uczelni jest pozyskiwanie kandydatów na studia o wysokim potencjale rozwoju naukowego. W związku z powyższym planowane jest podjęcie współpracy z organizatorami olimpiad przedmiotowych na poziomie szkół średnich, umożliwiające systematyczne pozyskiwanie wiedzy na temat absolwentów szkół średnich o szczególnie wysokim poziomie zainteresowania i umiejętności dotyczących obszaru nauk społecznych. Zadanie zakłada działania promocyjne, informacyjne i wspierające, skierowane zarówno do przyszłych

studentów, jak i osób już studiujących. Szczególny nacisk kładziony jest na dostosowanie treści programowych do potrzeb rynku pracy, rozwijanie opieki tutorsko-mentorskiej oraz eliminowanie barier edukacyjnych i społecznych.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Organizacja jednego spotkania w każdym roku akademickim z pochodzącymi z województwa śląskiego, finalistami i laureatami olimpiad przedmiotowych, których tematyka uprawnia do wstępu bez egzaminów na kierunki prowadzone na Wydziale Nauk Społecznych.
- Pozyskanie w każdym roku akademickim co najmniej jednej osoby studiującej na kierunku realizowanym w ramach WNS, będącej laureatem bądź finalistą olimpiady przedmiotowej.
- Realizacja kampanii informacyjnej i promocyjnej w szkołach średnich poprzez prowadzenie wykładów, warsztatów (co najmniej jeden raz w miesiącu).

Obszar strategiczny III: Kadra

Wydział to żywa struktura, która ewoluuje i nieustannie się zmienia. Przedstawiając swój program wyborczy w 2024 roku Jego Magnificencja, Rektor Uniwersytetu Śląskiego, prof. dr hab. Ryszard Koziołek zauważył:

„Uniwersytet jest projektem nieskończonym. Ale my nie. Horyzont indywidualnego życia ma granice i słusznie oczekujemy, aby zawarło się w nich to, co dla nas najlepsze; abyśmy w czasie, kiedy nasza praca współtworzy Uniwersytet Śląski, znaleźli w nim oparcie i dobro obejmujące całość życia – nie tylko zawodowego. Łatwo o tym zapomnieć i sprowadzić żywych ludzi uniwersytetu do zbiorowości czystych intelektów oddanych powinnościom akademickich zawodów oraz studiowaniu.”

W nakreślonym powyżej kontekście funkcja władz dziekańskich Wydziału jest niezwykle ważna i odpowiedzialna. Dziekan odpowiada bowiem za politykę kadrową. Jest bezpośrednim przełożonym nauczycieli akademickich. Określa dla nich indywidualne przydziały obowiązków oraz podejmuje decyzje w wielu dotyczących ich sprawach. Pełni rolę mediatora w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Wnioskuje o organizację konkursu na zatrudnienie nauczycieli akademickich. W zakresie dyspozycji merytorycznej jest także bezpośrednim przełożonym pracowników Wydziału niebędących nauczycielami akademickimi.

Współczesne wymogi dotyczące przedstawicieli świata nauki w dużej mierze sprowadzają się do suchych opisów ujętych we wskaźniki. Niezaprzeczalnie są one ważne, szczególnie w zakresie jasnego określenia wymagań, stawianych kandydatom do pracy naukowej, dydaktycznej lub administracyjnej. Nie zmienia to jednak faktu, że świat akademicki nie może ograniczać się do zwykłej statystyki i ewaluacyjnej rozliczalności. Jego trwanie, siła i autorytet są bowiem także wynikiem międzypokoleniowego przekazywania wzorców codziennego zachowania, metod prowadzenia badań, sposobu celebrowania uroczystości i stosunku do otaczającego nas świata.

Dlatego w obszarze kadry realizowane będą następujące działania:

III.1. Polityka zatrudnienia zapewniająca akademicką ciągłość i zastępowalność pokoleń.

Proces formacji zawodowej nauczyciela akademickiego to proces żmudny i długotrwały. Wymaga cierpliwości i systematyczności w zakresie prowadzenia badań, publikowania wyników oraz ich praktycznego implementowania. Osiąganie kolejnych szczebli

w akademickiej karierze wiąże się także z coraz szerszym wachlarzem obowiązków oraz większą odpowiedzialnością za osoby współpracujące i kształcące się pod opieką naukową pracowników bardziej doświadczonych. Ponadto ważnym aspektem rozwoju każdej jednostki badawczo-dydaktycznej jest specjalizowanie się w określonych tematach i obszarach badawczych, w kolejnych dekadach twórczo rozwijanych przez najzdolniejszych uczniów wybitnych mistrzów. Dlatego jednym z najważniejszych celów strategicznych Wydziału będzie dbanie o zapewnienie akademickiej ciągłości i zastępowalności pokoleń.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Przeprowadzanie na forum Kolegium Wydziału dyskusji dotyczącej potrzeb kadrowych poszczególnych dyscyplin i kierunków co najmniej raz na dwa miesiące.
- Organizacja jednego spotkania sieciującego młode badaczki i badaczy z osobami mającymi większe doświadczenie w prowadzeniu badań w każdym kwartale roku akademickiego (według harmonogramu opracowanego na dany rok), mającego na celu opracowanie wspólnych planów publikacyjnych lub grantowych.

III.2. WNS się szkoli.

Przed władzami dziekańskimi stoi trudne zadanie zapewnienia możliwości ciągłego podnoszenia kompetencji przez wszystkie grupy pracowników wydziału. Koncepcja lifelong learning nie może być jedynie elementem wkomponowanym w programy prowadzonych studiów. Gwałtowne zmiany zachodzące w otaczającym nas świecie powodują, że konieczność stałego aktualizowania stanu wiedzy dotyczy każdego przedstawiciela świata akademickiego. Niezależnie od tego na jakim stanowisku i etapie kariery się znajduje. Oznacza to także, iż przyjęta w Strategii Uniwersytetu Śląskiego zmiana paradygmatu jego działalności, dotycząca przekształcenia w uczelnię badawczą, nie może wiązać się wyłącznie z docenianiem pracy i zapewnieniem możliwości rozwoju grupie pracowników badawczych lub badawczo-dydaktycznych. Wszyscy bowiem współtworzymy wspólnotę akademicką. I słabość choć jednej z tworzących ją grup znacząco wpływa na jakość działania Uniwersytetu jako całości.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Organizacja co najmniej raz w semestrze szkoleń tematycznych dla wszystkich grup pracowników: badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych i administracyjnych.

III.3. Mobilność międzynarodowa pracowników.

Nauka nie ma narodowości. Jej najważniejsze osiągnięcia powinny być dobrem dostępnym całej ludzkości. Aby jednak mieć pewność, że uzyskiwane wyniki są prawdziwe i rzetelne, powinny być krytycznie przedyskutowane z badaczami reprezentującymi różne środowiska i podejścia metodologiczne. A dostęp do takich możliwości stwarza między innymi międzynarodowa mobilność akademicka. Powinna być ona dostępna już dla studentów, a następnie powinna stać się stałym elementem pracy akademickiej doktorantów oraz pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych oraz kadry administracyjnej.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Osiągnięcie poziomu co najmniej 50% liczby pracowników realizujących międzynarodową mobilność akademicką w każdej grupie pracowniczej.

III.4. Docenianie i nagradzanie wyjątkowych osiągnięć i zaangażowania.

Polityka państwa w zakresie wynagradzania nauczycieli akademickich oraz pracowników wspierających procesy badawcze i dydaktyczne, prowadzone w polskich uniwersytetach, nie zawsze spełnia oczekiwania osób zapewniających istnienie uniwersytetu swoją codzienną pracą. Dlatego jednym z celów strategicznych władz WNS będzie dbanie o nagradzanie pracowników, w szczególności za wykonanie zadań dodatkowych. Szczególną wagę przykładać będziemy przy tym do transparentności procesu nagradzania.

Wskaźniki do wykonania:

- Opracowanie w formie regulaminu przejrzystych reguł wnioskowania przez Dyrektorów Instytutów i Kierunków o przyznanie pracownikom WNS nagród Jego Magnificencji Rektora UŚ za działalność badawczą, dydaktyczną i organizacyjną, z puli przyznawanej Wydziałom.

III.5. Etykieta i ceremoniał akademicki WNS.

Współczesne realia Uniwersytetu Śląskiego, jak i wielkiego miasta, jakim niewątpliwie staje się obszar Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wyjątkowo sprzyjają indywidualizacji działań. Z jednej strony stwarza to nowe możliwości w zakresie korzystania z wolności, która w świecie akademickim powinna zawsze wiązać się z odpowiedzialnością. Z drugiej jednak stwarza zagrożenie związane z możliwością rozbicia poczucia wspólnoty, która oferuje ludziom poczucie przynależności i tworzy ich tożsamość. Aby ją skutecznie budować trzeba zadbać nie tylko o stałe przypominanie o wartościach, na jakich się opiera, lecz także zapewnić

powtarzalność rytuałów właściwych dla danej wspólnoty. Dlatego jednym z najważniejszych celów strategicznych WNS do 2029 roku będzie opracowanie zasad etykiety i ceremoniału akademickiego Wydziału.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Opracowanie do 2029 roku zasad etykiety i ceremoniału akademickiego Wydziału Nauk Społecznych UŚ.

Obszar strategiczny IV: Wpływ społeczny

Osiągnięcia, które są sukcesami członków wspólnoty Uniwersytetu i przyczyniają się do rozwoju istniejącego stanu wiedzy, nie mogą być szczelnie zamykane w murach poszczególnych Wydziałów. Powinniśmy o nich głośno mówić informując, edukując, wyjaśniając i pomagając rozwiązywać pojawiające się problemy. W ten sposób budujemy zaufanie dla Uniwersytetu Śląskiego i prezentujemy postawę przedsiębiorców wiedzy.

Dlatego w obszarze wpływu społecznego realizowane będą następujące działania:

IV.1. Organizacja interdyscyplinarnych debat społecznych na temat wyzwań regionu.

Wydział Nauk Społecznych będzie cyklicznie organizował otwarte debaty z udziałem przedstawicieli i przedstawicielek Rady Interesariuszy WNS, osób studiujących, naukowców i naukowczyń, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, biznesu oraz mieszkańców i mieszkanek, poświęcone kluczowym wyzwaniom Śląska (np. transformacja energetyczna, zdrowie psychiczne, migracje, nierówności społeczne). Każde spotkanie będzie miało formę moderowanej dyskusji z ekspertami i ekspertkami z różnych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, połączonej z warsztatami dla osób uczestniczących. Wyniki debat posłużą do opracowania rekomendacji dla lokalnych władz i instytucji, a także będą publikowane w formie raportów lub policy briefs. Działanie wpisuje się m.in. w Program Naukowy dla Śląska (IV.3), wzmacniając zaangażowanie Uczelni w rozwiązywanie realnych problemów regionu. Dzięki realizacji zadania możliwe będzie: wykorzystanie wiedzy akademickiej dla dobra publicznego – debaty łączą badania naukowe z praktyką, dostarczając rekomendacji dla otoczenia społeczno-gospodarczego; wzmacnianie autorytetu Uczelni poprzez aktywną rolę w dyskusji na temat kluczowych problemów regionu; upowszechnianie osiągnięć badawczych w formie dostępnej dla mieszkańców i mieszkanek regionu (raporty, policy briefs).

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Organizacja dwóch debat w każdym roku akademickim, z udziałem co najmniej 50 osób (w tym: osób studiujących, naukowców i naukowczyń, przedstawicieli JST, NGO, przedsiębiorców) oraz minimum 3 osób eksperckich, po których zostaną opracowane co najmniej 2 rekomendacje (raporty lub policy briefs) i przekazane do min. 5 podmiotów zewnętrznych.

IV.2. Współtworzenie prac dyplomowych z partnerami regionalnymi.

Wydział Nauk Społecznych wdroży systemowe rozwiązania mające na celu powiązanie tematów prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich) z rzeczywistymi potrzebami regionu. W ramach zadania zostanie opracowana baza tematów/zagadnień - we współpracy z Radą Interesariuszy WNS oraz w ramach debat społecznych aktualnych dla sytuacji w regionie. Pozwoli to na rozwój formuły prac wdrożeniowych, których wyniki będą przekazywane partnerom zewnętrznym w formie rekomendacji czy gotowych produktów (np. scenariusze zajęć, gry dydaktyczne etc.). Zakłada się także promocję najlepszych prac poprzez publikację wyników lub prezentację podczas debat, konferencji, spotkań z RI WNS oraz spotkań w szkołach średnich w regionie.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Co najmniej 10 prac dyplomowych rocznie powstałych w wyniku współpracy z podmiotami zewnętrznymi;
- Co najmniej 10 podmiotów zewnętrznych zaangażowanych rocznie we współpracę w ramach realizacji pracy dyplomowej.
- Co najmniej 10 publikacji lub prezentacji wyników prac dyplomowych rocznie przygotowanych we współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

IV.3. Utworzenie stałego forum wymiany wiedzy między naukowcami i naukowczyniami a praktykami i praktyczkami w ramach prac Rady Interesariuszy WNS (RI WNS).

Wydział Nauk Społecznych utworzy cykliczne forum dialogu w ramach Rady Interesariuszy, skupiające przedstawicieli nauki (pracowników WNS), instytucji publicznych, biznesu i organizacji pozarządowych. Forum będzie funkcjonować w formule regularnych spotkań roboczych (co kwartał) oraz platformy online do stałej współpracy. Główne działania: współorganizacja tematycznych paneli dyskusyjnych dot. aktualnych wyzwań społecznych; wspólne opracowywanie rekomendacji dla regionalnych polityk publicznych; tworzenie bazy dobrych praktyk i studiów przypadku; inicjowanie wspólnych projektów badawczo-wdrożeniowych. Efektami realizacji zadania będą: wzmocnienie transferu wiedzy między nauką a praktyką; budowa sieci współpracy międzysektorowej; zwiększenie wpływu badań naukowych na rozwój regionu.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Organizacja dwóch spotkań Rady Interesariuszy WNS w każdym roku akademickim, z udziałem co najmniej 20 osób (w tym: Dyrektorów kierunków, naukowców i naukowczyń, przedstawicieli RI WNS, osób studiujących), po których zostaną opracowane co najmniej 2 rekomendacje (raporty lub policy briefs) oraz co najmniej 5 dobrych praktyk, które zostaną zebrane w bazie dobrych praktyk WNS.

Obszar strategiczny V: Współpraca z otoczeniem międzynarodowym

Kryzysy polityczne, społeczne i gospodarcze, które w ciągu ostatnich dwóch dekad były częścią naszej rzeczywistości, wystawiły na próbę współpracę europejską, rozwijaną od połowy XX wieku. Dla Polski przystąpienie do struktur Unii Europejskiej stworzyło wyjątkową szansę na nadrobienie cywilizacyjnych zapóźnień spowodowanych trudną historią: ponad stuletnim brakiem podmiotowości państwowej, niszczącym doświadczeniem dwóch wojen światowych, a także trudnym czasem komunizmu. Z tego powodu włączenie się w międzynarodowy dialog związany z dyskusją nad wynikami uzyskiwanych badań, dydaktyką akademicką i wartościami, które dzielimy jako Europejczycy, stanowi jeden z celów strategicznych władz Wydziału Nauk Społecznych UŚ.

Dlatego w obszarze współpracy z otoczeniem międzynarodowym realizowane będą następujące działania:

V.1. Rozwój anglojęzycznych programów studiów o profilu międzynarodowym.

Wydział Nauk Społecznych wdroży minimum jeden nowy program studiów w języku angielskim, opracowany we współpracy z uczelniami partnerskimi z sojuszu T4EU. Program będzie: oparty na interdyscyplinarności – łącząc perspektywy różnych, reprezentowanych na WNS, dyscyplin naukowych; zorientowany na praktykę – z wizytami studyjnymi i gościnnymi wykładami ekspertów międzynarodowych; wpisany w strategię umiędzynarodowienia – z możliwością zdobycia podwójnych dyplomów lub certyfikatów partnerskich.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Wdrożenie co najmniej jednego programu studiów w języku angielskim, tworzonego we współpracy z co najmniej dwiema uczelniami z sojuszu T4EU, w ramach którego w pierwszej rekrutacji zostanie przyjętych co najmniej 5 studentów zagranicznych oraz zostanie zawarta co najmniej jedna umowa o podwójnym dyplomowaniu.

V.2. Program wymiany kadry naukowej z uczelniami partnerskimi.

Wydział Nauk Społecznych w sposób systemowy prowadzi program wymiany akademickiej, umożliwiający pracownikom naukowym krótkoterminowe wyjazdy badawczo-dydaktyczne (1-3 miesiące) do uczelni partnerskich oraz przyjmowanie profesorów wizytujących na WNS. Stały wzrost liczby uczelni partnerskich na WNS tworzy ofertę atrakcyjną i dostosowaną do

zróżnicowanych potrzeb. Planowane działania: podpisywanie umów bilateralnych z uczelniami partnerskimi; wspólne seminaria; włączanie profesorów wizytujących w życie Wydziału.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Co najmniej dwie nowe umowy rocznie z uczelniami zagranicznymi.
- Co najmniej 5 krótkoterminowych wyjazdów rocznie osób pracujących na WNS.
- Co najmniej 10 profesorów wizytujących przyjętych rocznie na WNS.
- Co najmniej 4 wydarzenia rocznie z udziałem profesorów wizytujących.

V.3. Utworzenie w ramach T4EU międzynarodowego konsorcjum badawczego ds. wyzwań społecznych.

Wydział Nauk Społecznych zainicjuje powstanie specjalistycznego konsorcjum badawczego w ramach sojuszu Transform4Europe, skupiającego minimum trzy uczelnie partnerskie. Konsorcjum będzie się specjalizować w analizie kluczowych wyzwań społecznych XXI wieku. Główne obszary badawcze: transformacja społeczno-gospodarcza regionów przemysłowych; wyzwania migracyjne i integracyjne w UE; cyfryzacja życia społecznego; zrównoważony rozwój społeczności lokalnych.

Wskaźniki do osiągnięcia:

- Zainicjowanie konsorcjum badawczego z udziałem co najmniej trzech uczelni partnerskich, składającego co najmniej 2 projekty i organizującego co najmniej jedno międzynarodowe wydarzenie rocznie (konferencja, seminarium).

Obszar strategiczny VI: Infrastruktura

Śląsk to region posiadający wyjątkowo bogatą tradycję architektoniczną. Spoglądając z perspektywy historycznej można by uznać go za prawdziwą Kastylię: krainę kilkuset bajecznych zamków i rezydencji. Przyglądając się najbliższemu otoczeniu Uniwersytetu bez wątpienia można wskazać na wyjątkowość takich zabytków jak Zamek w Pszczynie, Pałac Mieroszewskich w Siemianowicach Śląskich, czy Pałac w Nakle Śląskim. Okres dwudziestolecia międzywojennego był czasem powstawania nowoczesnych budynków modernistycznych, w tym także drapaczy chmur, inspirowanych koncepcjami amerykańskiej szkoły chicagowskiej. Po 1945 roku na Śląsku powstało wiele budynków epoki „Space Age”. Budynek katowickiego Spodka, osiedle Gwiazdy, czy chorzowskie Planetarium to tylko niektóre ich przykłady. W końcu na przełomie XX i XXI wieku w naszym regionie powstały wybitne i wielokrotnie nagradzane realizacje architektoniczne, takie jak chorzowska Villa Reden, katowickie budynki KTW, czy NOSPR.

Uniwersytet Śląski jako Uczelnia młoda stara się nadążać za architektoniczną modą i stylem. Jako społeczność akademicka możemy być bardzo dumni z wielokrotnie nagradzanych budynków CINIbA i Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego. Słowa najwyższego uznania budzi udana modernizacja budynków Wydziału Humanistycznego, kampusu UŚ w Cieszynie oraz spinPLACE przy ul. Bankowej 5 w Katowicach.

Na tym tle infrastruktura Wydziału Nauk Społecznych – drugiego pod względem liczby osób studiujących wydziału UŚ - wygląda jak smutne wspomnienie słusnie minionej epoki. W ostatnich latach podejmowane były działania na rzecz punktowej poprawy sytuacji. Poza bieżącymi pracami odświeżającymi, powstało kilka nowych pracowni, studio służące profesjonalnemu przygotowywaniu materiałów dziennikarskich, czy bardzo potrzebna badaczom nauk społecznych fokusownia. W październiku 2024 roku w lokalizacji przy ul. Bankowej 11 otwarta została nowa i funkcjonalna Strefa Studenta. Należy jednak z przykrością stwierdzić, że ogólny stan infrastruktury obydwu kampusów WNS zdecydowanie odbiega od wysokich standardów śląskiej tradycji architektonicznej. A w szczególności ta jego część, która mieści się przy ul. Grażyńskiego w Katowicach.

Dlatego w obszarze infrastruktury realizowane będą następujące działania:

1. Opracowanie planów rozwoju infrastruktury Wydziału Nauk Społecznych.
2. Modernizacja istniejącej infrastruktury (m.in. remont starej auli).

3. Modernizacja sal dydaktycznych pod względem przystosowania do nowych technologii połączeniowych (montowanie gniazd HDMI) i doposażenie ich w niezbędny sprzęt (monitory multimedialne, oprogramowanie itp.) oraz oprogramowanie pozwalające na prowadzenie zajęć w formie hybrydowej (kamery i mikrofony).
4. Zwiększenie dostępności budynków należących do WNS poprzez dostosowanie ich do komfortowego użytkowania przez osoby ze specjalnymi potrzebami.

Amerykański dziennikarz Sydney J. Harris powiedział, że:

„Zasadniczym celem edukacji jest przekształcenie luster w okna.”

(Sydney J. Harris (1985). *Pieces of Eight* Pa. Mariner Books)

Można je odnieść także do całego obszaru szkolnictwa wyższego. Taka bowiem powinna być misja władz dziekańskich: szerokie otwarcie instytucjonalnego okna na świat nauki i dydaktyki, przez które możliwości rozwoju powinny dostrzec wszystkie osoby studiujące oraz wszyscy pracownicy Wydziału.